

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ Р. ДЕСНА

*Доповідач – Глод А.В., маг.,
Науковий керівник – Чугай А.В., доц., к.геогр.н.,
Одеський державний екологічний університет, Україна
avchugai@ukr.net*

Десна являє собою велику річку та другу за водністю притоку Дніпра з найбільшою водозбірною площею 88900 км². Як трансгранична річка, вона протікає у межах двох держав – Російської Федерації (площа на її території складає 62 %) і України (близько 38 %), де її площа становить 33830 км².

Одним з індивідуальних показників якості стану вод є вміст *БСК*₅. Цей показник можна вважати одним з показників, які характеризують екологічний стан водних об'єктів. Концентрація *БСК* вказує, скільки кисню необхідно бактеріям для окислення органічних речовин у воді, відображає трофічні умови існування планктону і тому є критерієм якості води. Виходячи зі значень концентрацій *БСК*₅ у водному середовищі, авторами робіт [1, 2] запропоновано опосередковано класифікувати якість поверхневих вод. У табл. 1 представлена класифікація якості вод за показником *БСК*.

Таблиця 1 – Класифікація якості вод за показником *БСК*₅ [1, 2]

Рівень забруднення	Концентрація <i>БСК</i> ₅ , мг/м ³	Екологічний стан водного об'єкту
Дуже чисті	0,5 – 1,0	Стадія оборотних змін
Чисті	1,1 – 1,9	
Помірно забруднені	2,0 – 2,9	Порогова стадія
Забруднені	3,0 – 3,9	Стадія необоротних змін
Брудні	4,0 – 10,0	

Використовуючи дані моніторингу р. Десна за період з 2004 по 2019 рр., нами проаналізовано екологічний стан вод басейну річки. Були використані дані спостережень за гідрохімічними показниками, які проводились на 33 постах, починаючи від поста Білоус (м. Чернігів) і до руч. Знаменки (смт. Білі Березки, нижче міста, кордон з РФ) з 2004 до 2019 рр. включно. На рис. 1 представлена схема розміщення гідрологічних постів та метеостанцій у басейні р. Десна.

Результати оцінки рівня забруднення за вмістом *БСК*₅ наведені на рис. 1.

Так, води р. Десна у 2004, 2005, 2007, 2011 – 2014 рр. характеризувались категорією «дуже чисті», у 2006, 2008 – 2010, 2015 – 2019 рр. – категорією «чисті». При цьому екологічний стан водного об'єкту можна характеризувати як

стадія оборотних змін. Категорія вод змінювалась майже кожні 2 – 3 роки. Починаючи з 2015 р. якість вод за вмістом BCK_5 не змінювалась.

Рисунок 1 – Схема розміщення гідрологічних постів та метеостанцій у басейні р. Десна

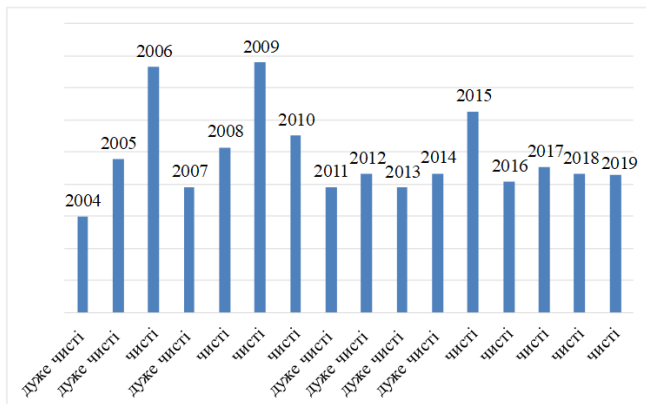

Рисунок 2 – Зміна BCK_5 у водах р. Десна у 2004 – 2019 рр.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Шабанов В.В., Маркин В.Н. Методика еколого-водохозяйственной оценки водных объектов. Монография. Москва: ФГБОУ ВПО РГАУ МСХА им. К.А. Тимирязева, 2014. 162 с.
2. Крылов А.В. Введение в мир гидроэкологии. Электронный ресурс: URL: https://bio.1sept.ru/view_article.php?ID=200002905 (дата звернення: 23.03.2020).